

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/113/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912203168
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5912203168.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Urbanovej a členov senátu JUDr. Yvety Dzugasovej a JUDr. Františka Potockého, v právnej veci navrhovateľa: Mgr. O. M., nar. XX.X.XXXX, bytom K. A. č. XXX/X, XXX XX P., štátny občan Slovenskej republiky, právne zastúpeného JUDr. Miroslavom Koníčkom, advokátom so sídlom A. K. č. X, XXX XX P., proti odporkyni: Mgr. A. M., rod. A., nar. X.X.XXXX, trvale bytom K. A. XXX/X, XXX XX P., t.č. prechodne bytom G. Q. A. č. XXXX/XX, XXX XX L. M., štátna občianka Slovenskej republiky, právne zastúpenej Mgr. Ivetou Žerebákovou, advokátkou so sídlom G. A. I. č. XX, XXX XX P., v konaní o návrhu o určenie, že manželstvo medzi účastníkmi konania nevzniklo, ako aj určenie rodičovstva k maloletým deťom: V. M., nar. XX.XX.XXXX a L. M., nar. XX.X.XXXX, obidve bytom ako matka, obidve zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/67/2012-137 zo dňa 27.8.2012, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 5P/39/2012-145 zo dňa 17.10.2012, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Ružomberok č.k. 5P/67/2012-137 zo dňa 27.8.2012 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 5P/39/2012-145 zo dňa 17.10.2012 vo výroku, ktorým súd návrh navrhovateľa na určenie, že manželstvo medzi účastníkmi nevzniklo, zamietol a vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

Vo zvyšnej časti z o s t á v a rozsudok Okresného súdu Ružomberok č.k. 5P/67/2012-137 zo dňa 27.8.2012 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 5P/39/2012-145 zo dňa 17.10.2012 n e d o t k n u t ý .

Účastníci n e m a j ú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa na určenie, že manželstvo medzi účastníkmi nevzniklo (veta prvá výroku rozsudku). Vo zvyšnej časti konanie zastavil (veta druhá výroku rozsudku) a vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania (veta tretia výroku rozsudku).

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že písomným podaním adresovaným okresnému súdu doručeným dňa 23.4.2012 v znení jeho doplnenia vykonaného ústne do zápisnice na pojednávaní dňa 25.4.2012 vo veci vedenej Okresným súdom Ružomberok pod sp. zn. 9P/67/2011, predmetom ktorého je rozvod manželstva účastníkov a úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom V. M., nar. XX.XX.XXXX a L. M., nar. XX.X.XXXX na čas po rozvode, podal odporca vzájomný návrh na určenie, že manželstvo účastníkov konania uzatvorené dňa 16.06.2002 v Rímskokatolíckom kostole

v Ružomberku, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu v Ružomberku vo zv. 18, ročník 2002 na str. XXX pod por. č. XX je neplatné. Uznesením vyhláseným na pojednávaní zo dňa 25.4.2012 súd predmetný vzájomný návrh vylúčil na samostatné konanie. Písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 7.5.2012 podal navrhovateľ návrh na pripustenie zmeny návrhu na začatie konania v tom zmysle, aby súd určil, že manželstvo účastníkov konania, ktoré malo byť uzavreté dňa 16.6.2002 v Rímskokatolíckom kostole v Ružomberku, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu v Ružomberku vo zv. 18, ročník 2002, na strane 227 pod por. č. 60 nevzniklo a súčasne, aby súd určil, že otcom maloletých detí V. M., nar. XX.XX.XXXX a L. M., nar. XX.X.XXXX je navrhovateľ a matkou týchto maloletých detí je odporkyňa. Po skutkovej a právnej stránke navrhovateľ návrh na pripustenie zmeny návrhu na začatie konania, ako aj vzájomný návrh vo veci samej odôvodnil tým, že skutočnosť uvedené v zápise v matrike vedenej Matričným úradom v Ružomberku, že manželstvo účastníkov konania malo byť uzatvorené dňa 16.6.2002 v Rímskokatolíckom kostole v Ružomberku, sa nezakladajú na pravde. Poukázal na to, že v predmetnom sobášnom liste je zásadná chyba v zápise, keď sobáš účastníkov konania sa neuskutočnil dňa 16.6.2002 v Ružomberku, ale dňa 23.5.2002 v kostole na Vlkolínci pred sobášiacim pátrom B. W.. Pred údajným sobášom účastníkov v roku 2002 sa pred účastníkmi konania mal sobášiaci páter W. vyjadriť, že potrebuje nejakú licenciu na vykonanie sobáša, pričom im mal povedať, že bez tejto licencie nie je oprávnený ich zosobášiť. Predmetnú licenciu im však nikdy neukázal, a preto sa navrhovateľ domnieva, že sobášiaci farár B. W. nemal oprávnenie na sobášenie. Sobášiaci im v roku 2002 povedal, že v kostole na Vlkolínci sa nesmie sobášiť, avšak rodina odporkyne uvedeného farára nejako uhovorila, aby účastníkov konania zosobášil. Súčasne navrhovateľ poukázal na to, že páter W. nikdy nepredložil príslušnej matrike doklady v zmysle § 6 ods. 1 zákona o rodine. Pokiaľ ide o určenie rodičovstva, navrhovateľ poukázal na to, že v prípade vyslovenie nulity manželstva účastníkov konania by mu nesvedčila prvá domnienka otcovstva podľa § 85 Zákona o rodine, a preto navrhol, aby súd pre prípad, že by odporkyňa súhlasila s určením otcovstva na základe súhlasného vyhlásenia rodičov, bolo otcovstvo určené týmto spôsobom a v prípade nesúhlasu navrhovateľky, aby súd rozhodol o určení otcovstva navrhovateľa k obidvom maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva. Uznesením č. k. 5P/39/2012-19 zo dňa 04.6.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 18.6.2012, okresný súd pripustil zmenu návrhu na začatie konania v navrhnutom znení.

Odporkyňa v písomnom podaní doručenom súdu dňa 8.8.2012 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyslovila nesúhlas s návrhom na začatie konania, nakoľko manželstvo účastníkov považuje za platne uzavreté v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky. O tom svedčí aj sobášny list týkajúci sa uzavretia manželstva účastníkov. Namietala tiež, že pokiaľ navrhovateľ podal žalobu na určenie, že manželstvo nevzniklo, a to podľa § 80 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku, keď naliehavý právny záujem odôvodnil tým, že osobný status pre budúcnosť, či je alebo nie je ženatý a ako stav neistoty vo vzťahu k otcovstvu k obom maloletým deťom, s takýmto odôvodnením naliehavého právneho záujmu navrhovateľa na požadovanom určení nemôže súhlasiť. Pokiaľ navrhovateľ nemá preukázaný naliehavý právny záujem na určení, že manželstvo nevzniklo, a to z dôvodu, že manželstvo bolo uzavreté v roku 2002 a navrhovateľ sa domáha určenia, že manželstvo nevzniklo až po desiatich rokoch od jeho uzavretia. O týchto pochybnostiach ohľadne existencie manželstva sa odporkyňa dozvedela až podaním návrhu jeho právneho zástupcu zo dňa 7.5.2012, a to zmenou petitu v konaní vedenom v súdnej veci, t.j. po tom, ako podala ona sama návrh na rozvod manželstva dňa 30.9.2011. Takýto návrh neistoty ohľadne osobného stavu medzi účastníkmi konania neodstraňuje, ale práve naopak vyvoláva stav neistoty medzi účastníkmi konania, a to vo vzťahu obligatórnych rodičovských práv a povinností k obidvom maloletým deťom.

Na základe vykonaného dokazovania (výsluchu účastníkov konania, výsluchu svedkov B. C., B. M. a B. A. a na základe listinných dôkazov vrátane pripojeného spisu Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 9P/67/2011), okresný súd zistil, že zo zápisu v sobášnom liste vedenom v knihe manželstiev Matričného úradu Ružomberok vo zv. 18, ročník 2002 str. XXX por. č. XX vyplýva, že účastníci konania uzatvorili dňa 16.6.2002 manželstvo v Ružomberku. Z predmetného manželstva pochádzajú dve maloleté deti, a to V. M., nar. XX.XX.XXXX a L. M., nar. XX.X.XXXX. Podkladom pre zápis tohto manželstva účastníkov konania bola zápisnica o uzavretí manželstva spísaná pátrom B. W., ktorá je datovaná dňom 16.6.2002, pričom ako svedkovia pri uzavretí predmetného manželstva sú uvedení B. A. a B. M..

V rozpore s vyššie uvedeným bolo v prvostupňovom konaní však nesporne preukázané, a to jednak zhodnými výpoveďami obidvoch účastníkov konania, ako aj výpoveďami svedkov B. C., B. M. a B. A., že k uzavretiu manželstva nedošlo dňa 16.6.2002, ale že sobášny obrad sa uskutočnil dňa 23.5.2002, pričom sa jednalo o uzavretie manželstva cirkevnou formou, keď manželstvo bolo uzavreté v Kostole Navštívenia Panny Márie vo Vlkolínci a sobášiacim kňazom bol páter B. W., ktorý bol v rozhodnom čase kňazom, spovedníkom a kazateľom v Rehoľnom ráde Spoločnosti Ježišovej (o čom svedčí oznámenie Spoločnosti Ježišovej zo dňa 26.6.2012 na č.l. 34 spisu). Samotnú skutočnosť, že k uzavretiu manželstva účastníkov konania došlo dňa 23.5.2002 preukazuje aj fotokópia obalu z videokazety zachycujúcej svadobný obrad, ako aj fotografie zo samotného svadobného obradu (viď. č.l. 61 až 62 spisu). Svedkami prítomnými pri uzavretí manželstva boli K. A. a P. G.. Vychádzajúc zo zhodných tvrdení účastníkov konania, ktoré boli podporené aj ďalšími vykonanými dôkazmi, okresný súd dospel k jednoznačnému záveru, že k svadobnému obradu došlo dňa 23.5.2002, a nie dňa 16.6.2002, ako to vyplýva z vyššie špecifikovaného sobášneho listu účastníkov konania. Okresný súd poukázal na ustanovenie § 114 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, ako aj ust. § 1,3, 4 ods. 1 a 2 a § 4a ods. 1 a 2 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine, pričom konštatoval, námietka nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, vznesená navrhovateľkou nie je dôvodná. Návrh na začatie konania v časti určenia, že manželstvo medzi účastníkmi konania nevzniklo nie je určovacím návrhom v zmysle § 80 písm. b) O.s.p., (správne má byť uvedené § 80 písm. c) O.s.p. - poznámka odvolacieho súdu), ale jedná sa o návrh o osobnom stave prezumovaný § 80 písm. a) O.s.p. V súdnej veci sa teda nejedná o určovaciu žalobu, kde zákonným predpokladom pre vecné preskúmanie takéhoto návrhu je existencia naliehavého právneho záujmu. Uvedené jednoznačne vyplynulo z vyjadrenia navrhovateľa učeného prostredníctvom jeho právneho zástupcu, ktorý uviedol, že predmetným návrhom sa domáha vyslovenia, že manželstvo medzi účastníkmi konania nevzniklo, a to bez ohľadu že toto manželstvo malo vzniknúť, či už dňa 16.6.2002 alebo dňa 23.5.2002. Z návrhu na začatie konania (vrátane jeho zmeny) vyplynulo, že navrhovateľ sa domáha vyslovenia nulity manželstva z dvoch dôvodov, a to z dôvodu, že manželstvo bolo uzavreté pred osobou, ktorá v zmysle predpisov cirkvi nebola osobou oprávnenou uzatvárať predmetné manželstvo, a súčasne aj z dôvodu, že príslušná matrika mala žiadať od sobášiaceho kňaza B. W. doklady snúbencov pre potreby zápisu do matriky, konkrétne do knihy manželstiev, pričom menovaný predmetné doklady k sobášu zo dňa 23.5.2002 matrike nikdy nepredložil. Na rozdiel od platnej právnej úpravy, t.j. zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnkov, ktorý v § 17 výslovne vymedzuje prípady, kedy manželstvo nevznikne zákon č. 94/1963 Zb. o rodine (t.j. právny predpis platný a účinný v čase uzavretia manželstva účastníkov konania) výslovne takýmto spôsobom prípady, kedy manželstvo nevzniklo, neupravoval a prípady tzv. nulitého manželstva vyplynuli z judikatúry. Judikatúra súdov platná v čase účinnosti zákona č. 94/1963 Zb. dospela k záveru, že o zdanlivé manželstvo by išlo v prípade, ak by chýbalo súhlasné vyhlásenie snúbencov o vstupe do manželstva (napr. jeden zo snúbencov tohto vyhlásenia by ho vôbec neučinil alebo na otázku sobášiaceho, či vstupuje do manželstva by odpovedal záporne, alebo by vyhlásenie učinil zástupca snúbenca bez plnej moci, prípadne na základe neplatnej plnej moci, alebo by došlo k odvolaniu plnej moci), taktiež v prípade, ak by manželstvo uzavrela nepľnoletá osoba mladšia ako 16 rokov, v prípade, ak by manželstvo bolo uzavreté pred iným než príslušným štátnym orgánom alebo pred orgánom cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, ktorá by nebola registrovaná podľa zákona č. 308/1991 Zb. a taktiež v prípade, ak by manželstvo uzatvorili dve osoby toho istého pohlavia. Vo vzťahu k námietke navrhovateľa, že manželstvo účastníkov nebolo uzatvorené pred osobou duchovného registrovanej cirkvi, okresný súd poukázal na to, že v konaní bolo preukázané, že účastníci konania uzatvorili manželstvo v Kostole Navštívenia Panny Márie vo Vlkolínci, ktorý sa nachádza vo farnosti Rímskokatolíckej cirkvi Ružomberok - Biely Potok, v ktorej farnosti bol v rozhodnom čase farárom B. C.. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že predmetné manželstvo bolo uzatvorené pred pátrom B. W. ako sobášiacim, ktorý bol v tom čase členom Spoločnosti Ježišovej, pričom bol kňazom, spovedníkom a kazateľom v rehoľnom Kostole Povýšenia Svätého Kríža, a teda vo všeobecnosti bol osobou vykonávajúcou činnosť duchovného Rímskokatolíckej cirkvi. Pokiaľ ide o dikciu § 4a ods. 1 zákona č. 94/1963 Zb., t.j., že "vyhlásenie o uzavretí manželstva urobil muž a žena pred príslušným orgánom cirkvi, a to pred osobou vykonávajúcou činnosť duchovne registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti" táto predpokladá, že sa musí jednať o osobu, ktorá podľa vnútorných predpisov cirkvi alebo náboženskej spoločnosti má jurisdikciu uzavrieť manželstvo (okresný súd poukázal na publikáciu M. Hrušáková, G. Kubíková, S. Radvanová, N. Richterová: Rodinné právo, edice učebnic právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brne, svazek 42, ročník 1993, str. 41). V Rímskokatolíckej cirkvi otázku oprávnenia pre asistovanie pri uzavretí manželstva upravuje § 1 kánonu 1118 Kódexu kanonického práva z roku 1983, podľa ktorého "iba tie manželstvá sú

platné, ktoré sa uzavierajú pred asistujúcim miestnym ordinárom alebo farárom, alebo pred kňazom, či diakonom, ktorých delegoval jeden z nich, ako aj pred dvoma svedkami, ale podľa pravidiel vyjadrených v nasledujúcich kánonoch a pri neporušení výnimiek, o ktorých sa hovorí v kánone 144, 1112 § 1, 1116 a 1127 § 1 a 2", ako aj na znenie § 1a 2 kánonu 1111, v zmysle ktorých "miestny ordinár a farár, pokiaľ platne zastávajú úrad, môžu kňazom a diakonom delegovať splnomocnenie, aj všeobecné, asistovať pri uzavieraní manželstiev v hraniciach svojho územia. Aby delegovanie splnomocnenia asistovať pri uzavieraní manželstiev bolo platné, výslovne sa musí dať určeným osobám; ak ide o zvláštne delegovanie, treba ho dať pre určené manželstvo; ak ide o všeobecné delegovanie, treba ho udeliť písomne".

V nadväznosti na uvedené okresný súd poukázal na to, že páter W. síce nebol ustanovený za farára ani za kaplána, ktorý by mali z funkcie fakultu vysluhovať sviatosť manželstva, avšak túto sviatosť mohol vysluhovať na základe delegácie miestneho ordinára, ktorým bol farár v Ružomberku - Bielom Potoku, B. C.. Uvedená skutočnosť vyplynula tak z odpovede Rímskokatolíckeho biskupského úradu Spišská Kapitula - Spišské Podhradie zo dňa 24.5.2012, z ktorého je zrejmé, že páter W. mal udelenú delegáciu miestnym ordinárom zo dňa 16.6.2002, pričom B. C. tento údaj počas svojho výsluchu poopravil, keď poukázal na to, že pátrovi W. dal predmetnú delegáciu ústne dňa 23.5.2002, a to tak, že delegáciu udelenú pátrovi W. tlmočil navrhovateľovi v deň uzavretia manželstva. Vierohodnosť výpovede B. C. ohľadne dátumu udelenia delegácie vyplynula aj z toho, že dňa 16.6.2002 nebolo účastníkmi podľa ich vyjadrení uzatvárané manželstvo, a toto bolo uzatvárané už dňa 23.5.2002, a teda je logické, že by pátrovi W. neudeloval predmetnú delegáciu až dňa 16.6.2002. Okresný súd tiež poukázal aj na list Rímskokatolíckeho biskupského úradu Spišská kapitula - Spišské Podhradie zo dňa 13.6.2012, v ktorom je opätovne poukázané na skutočnosť, že páter W. bol osobou, ktorej bola miestnym ordinárom udelená delegácia na asistovanie pri uzavretí manželstva účastníkov konania. Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že jeho poslali po túto delegáciu na faru v Bielom Potoku, pričom on išiel za farárom B. C., kde mu farár povedal, že on mu žiadnu delegáciu nedá, že na Vlkolínci sa sobáše ani nerobia (z tohto vyjadrenia jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ bol po udelenie delegácie poslaný ešte pred uzavretím manželstva dňa 23.5.2002), prvostupňový súd poukázal na nevierohodnosť jeho výpovede, nakoľko je málo pravdepodobné, že by miestny farár B. C. vediac, že má dôjsť k uzavretiu manželstva v rámci jeho farnosti, bez jeho súhlasu umožnil uzatvorenie takéhoto manželstva, resp., že by páter W., ktorý cez navrhovateľa požiadal o udelenie predmetnej delegácie, by asistoval pri uzavretí predmetného manželstva bez udelenia delegácie. Okresný súd tiež zdôraznil, že výpoveď navrhovateľa absolútne protirečí výpovedi miestneho farára B. C., ktorý okrem iného poukázal na to, že on predmetnú delegáciu pátrovi W. udelil s tým, že on už nemal dôvod túto delegáciu neudelieť, keď jemu bolo Rímskokatolíckym farským úradom Liptovská Lúžna v zmysle kanónu 1115 Kódexu kanonického práva z roku 1983 dané povolenie asistovať pri prijatí sviatosti manželstva odporkyňou, ktoré mala uzavrieť s navrhovateľom, pričom predmetná licencia je datovaná dňom 18.05.2002 (čo vyplýva z čl. 79 spisu), čo v spojení už s vyššie uvedenými skutočnosťami nasvedčuje pravdivosti svedeckej výpovede B. C.. Pokiaľ ide o vierohodnosť výpovede navrhovateľa, okresný súd poukazuje na to, že skutočnosti týkajúce sa nulity jeho manželstva, uviedol až v súvislosti s konaním o rozvod manželstva, ktorý podala odporkyňa, pričom tieto námietky mohol vzniesť už podstatne skôr, keďže návrh na rozvod manželstva bol odporkyňou (v tomto konaní) podaný viac ako deväť rokov od uzavretia predmetného manželstva, čo v určitej miere nasvedčuje účelovosti tvrdení navrhovateľa. Pokiaľ navrhovateľ namietal, že on žiadnu delegáciu pátrovi W. zo strany B. C. nevidel, okresný súd poukázal na znenie kanónu 1111 ods. 2 Kódexu kanonického práva, v zmysle ktorého vyplýva, že takáto delegácia na uzavretie manželstva mohla byť udelená aj ústne, pričom iba ak by sa jednalo o všeobecné delegovanie, bolo by túto delegáciu potrebné udeliť písomne. S poukazom na dobu, ktorá uplynula od uzavretia manželstva v spojení dôkazmi vykonanými na pojednávaní (fotografie z predmetného sobáša) považoval okresný súd za účelové aj tvrdenia navrhovateľa ohľadne priebehu obradu uzatvorenia manželstva. Pokiaľ navrhovateľ ako druhý dôvod, pre ktorý manželstvo medzi účastníkmi konania nevzniklo, uviedol, že došlo k porušeniu postupu pred uzavretím manželstva, prvostupňový súd poukázal na to, že podanie žiadosti o uzavretie manželstva príslušnej matrike zákon č. 94/1963 Zb. o rodine nespájal s následkom neexistencie manželstva. V tejto súvislosti poukazuje na špeciálnu úpravu nulity manželstva v rodinnom práve, na ktorú podobne ako na úpravu neplatnosti manželstva sa ustanovenia

Občianskeho zákonníka nevzťahujú (§ 104 zákona č. 94/1963 Zb.). V nadväznosti na uvedené prvostupňový súd konštatoval, že pokiaľ potom účastníci konania po uzatvorení manželstva dňa

23.5.2002 podali dňa 7.6.2002 žiadosť o uzavretie manželstva a následne dňa 16.6.2002 podpísali zápisnicu o uzavretí manželstva, chceli týmto postupom iba odstrániť nedostatok spočívajúci v tom, že porušili ustanovenie § 6 ods. 1 Zákona č. 94/1963 Zb. o rodine a § 27 ods. 1 Zákona č. 154/1994 Z.z. o matrikách.

Pokiaľ sa navrhovateľ súčasne domáhal určenia otcovstva a materstva k obidvom maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva, vzhľadom k tomu, že otázka otcovstva a materstva k obidvom maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva nebola medzi obidvoma účastníkmi konania sporná a navrhovateľ zobral návrh na začatie konania v tejto časti späť, okresný súd konanie v tejto časti zastavil.

O trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 144 prvá veta O.s.p. a § 146 ods. 1 O.s.p. a to tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, či tu manželstvo je alebo nie je, ako aj z dôvodu, že konanie v časti o určenie otcovstva a materstva bolo zastavené a súd nevzhliadol dôvod na aplikáciu § 146 ods. 2 O.s.p. (žiadny z účastníkov v konaní nespороval rodičovstvo k maloletým deťom).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ a to proti výroku, ktorým súd zamietol jeho návrh na určenie, že manželstvo medzi účastníkmi konania nevzniklo a domáhal sa jeho zmeny tak, že súd jeho návrhu v celom rozsahu vyhovie a zároveň vysloví, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoj opravný prostriedok odôvodnil ust. § 205 ods. 2 písm. a), b) a d) O.s.p. konštatoval, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým tvrdeniam, keď tvrdil, že svedkami údajného súhlasného vyhlásenia sporových strán dňa 23.5.2002 o vstupe do manželstva mali byť navrhovateľom navrhovaní svedkovia K. A. a P. G., ktorí však v konaní neboli vypočutí a návrh na ich vypočutie bol súdom zamietnutý. Svedkyňa B. M. na pojednávaní dňa 8.8.2012 vypovedala, že nemá vedomosť o tom, že sa malo v deň sobáša vybaviť nejaké povolenie (tzv. delegácia podľa cirkevného kódexu). Taktiež sa nevyjadrila ku skutočnosti, či počula vyhlásenie sporových strán dňa 23.5.2002 o tom, že vstupujú do manželstva. Navyše táto svedkyňa poprela svoj podpis na zápisnici z uzavretia sobáša z 16.6.2002. z listiny Spoločnosti Ježišovej z 26.6.2012 jednoznačne vyplýva, že páter W. bol jej členom a nemal oprávnenie vysluhovať sviatosť manželstva. Podľa názoru odvolateľa potvrdenia súčasného diecézneho biskupa A. zo dňa 24.5.2012 jednoznačne vyplýva, že páter W. dňa 16.6.2002 dostal od B. C. delegáciu, teda ex post, čo spôsobuje jej neplatnosť. Pokiaľ by sa zistilo, že by existovala pre pátra W. písomná delegácia, určite by ju bola cirkev súdu predložila. Z toho vyplýva nedôveryhodnosť výpovede svedka B. C.. Pokiaľ bola nejaká delegácia udelená pátrovi W., potom sa tak stalo 16.6.2002, teda ex post, čo spôsobuje jej neplatnosť. V tomto kontexte list diecézneho biskupa zo dňa 13.06.2012, na ktorý sa prvostupňový súd odvoláva v odôvodnení napadnutého rozsudku možno hodnotiť ako snahu cirkvi napraviť chyby, ktoré vykonali páter W. a farár B. C. v súvislosti s údajným aktom uzavretia manželstva účastníkov konania. Námietka okresného súdu o účelovom správaní navrhovateľa v tom, že až návrh v tejto veci podal až v roku 2012 nie je namieste, keďže podľa názoru odvolateľa sa jedná o absolútne neplatný právny úkon a nie je teda nerozhodné, kedy sa dotknutá osoba bude takej absolútnej neplatnosti dovoľávať. navrhovateľ popiera svoje vyhlásenie zo dňa 23.5.2002 o tom, že vstupuje do manželstva s odporkyňou. Preto prvostupňový súd v rozpore s ust. § 132 O.s.p. starostlivo neprihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. prvostupňový súd vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci s poukazom na § 2 Kán. 1111 Kódexu kanonického práva z roku 1983. Svedok B. C. na pojednávaní dňa 8.8.2012 vypovedal, že páter W. sobášil omnoho viac snúbencov na Vlkolínci. Z uvedeného je zjavné, že farár B. C. mal udeliť písomné delegovanie pre pátera W. na uzavieranie manželstiev v rámci jeho farnosti. Svedok B. C. sa však jednoznačne vyjadril, že mal údajne udeliť ústnu delegáciu, že žiadnu písomnú delegáciu pátrovi W. neudelil, hoci sa svedok vyjadril, že pozná kanonické právo, lebo ho študoval. Predmetný údajný sobáš sporových strán mal vykonať niekto, kto nebol na to príslušným orgánom cirkvi. Navyše je nepravdepodobné, aby sa svedok B. C. presne rozpamätal s odstupom 10 rokov na presný deň sobáša a okolnosti s tým spojené, keď navrhovateľa videl len asi dvakrát v živote. Pokiaľ by písomná delegácia pre pátra W. pre vykonávanie neurčitého počtu sobášov na Vlkolínci existovala, určite by ju svedok B. C. alebo rímsko-katolícka cirkev predložila, čo sa však nestalo. Odvolateľ namietal hodnotenie dôkazov prvostupňovým súdom v napadnutom rozhodnutí, pričom konštatoval, že jeho postup nebol v súlade s ust. § 132 O.s.p. Hodnotenie dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov nemôže byť ľubovoľné. Pri hodnotení dôkazov by súd mal za zreteľ transparentnosť dôkazov, teda súd by mal vždy vyčerpávajúčim spôsobom popísať a logicky i vecne presvedčivým spôsobom odôvodniť svoje

rozhodnutie. Prvostupňový súd sa nevysporiadal logickými argumentami spojenými s dokazovaním s opakovanými všetkými námietkami navrhovateľa o absencii tzv. delegácie pre pátra W.. V tomto smere chýbajú v odôvodnení napadnutého rozsudku uvedené logické argumenty a spôsob hodnotenia všetkých vykonaných dôkazov súdom, ako aj zdôvodnenie, prečo sa navrhovateľom navrhované dôkazy nevykonali, čo činí rozsudok nepreskúmateľným.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu v písomnom podaní svojej právnej zástupkyne žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Uviedla, že napadnutý rozsudok je vecne správny. Tak, ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, navrhovateľ s odporkyňou uzavreli manželstvo v Rímskokatolíckom kostole Navštívenia Panny Márie vo Vlkolínci dňa 23.5.2002, o čom svedčí aj fotodokumentácia tohto obradu. Manželstvo účastníkov považuje odporkyňa za právoplatne uzavreté v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky. Svedčí o tom aj sobášny list, ktorý preukazuje, že obaja účastníci splnili všetky náležitosti potrebné na uzavretie manželstva a predmetné manželstvo bolo zapísané aj v knihe sobášov na Matričnom úrade v Ružomberku vo zv. 18, ročník 2002, na str. 227, pod por. číslom 60. Navrhovateľ sa po desiatich rokoch od uzavretia manželstva domáha určenia, že toto manželstvo nevzniklo. Vzhľadom na všetky okolnosti ohľadom manželského spolužitia účastníkov svedčia o tom, že účastníci vystupovali a stále vystupujú ako manželia aj následnými právnymi úkonmi realizovanými po uzavretí tohto manželstva, napr. kúpa spoločného bytu, ktorý nadobudli do BSM a spoločne si naň zobrali aj hypotéku. O tom, že manželstvo účastníkov nemalo vzniknúť sa odporkyňa dozvedela až z podaného návrhu jeho právneho zástupcu zo dňa 7.5.2012 v konaní o rozvod manželstva účastníkov, ktoré iniciovala odporkyňa. Od októbra 2011 do dnešného dňa tak nie je rozhodnuté o rozvode manželstva účastníkov a najmä o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti. Navrhovateľ v konaní o rozvod manželstva dňa 21.11.2011 podal vyjadrenie, ktoré doručil v ten istý deň súdu a súhlasil s rozvodom a žiadal zveriť detí do osobnej starostlivosti otca. Keďže otázka zverenia maloletých detí do výchovy otca bola sporná, súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie, výsledkom čoho bol znalecký posudok č. 16/2012 a dňa 23.4.2012 už navrhovateľ prostredníctvom svojho advokáta podal vyjadrenie, v ktorom žiada, aby na čas po rozvode boli deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Až ďalším podaním zo dňa 30.4.2012, doručeným súdu dňa 7.5.2012 navrhovateľ upravil svoj návrh, ktorým sa domáhal určenia, že manželstvo účastníkov nevzniklo. Odporkyňa opätovne namietala absenciu existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a konštatovala, že navrhovateľ nepreukázal, čo mu bránilo v jednoročnej prekluzívnej lehote od uzavretia manželstva podať návrh o neplatnosť manželstva. Jeho následné spolužitie s odporkyňou počas trvania manželstva svedčí práve v neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Odporkyňa vstupovala do manželstva v dobrej viere, že všetky náležitosti potrebné pre uzavretie manželstva splnila ako ona, tak aj navrhovateľ, o čom svedčí sobášny list a zápisnica o uzavretí manželstva. O tom, že navrhovateľ len odďaľuje rozvodové konanie svedčí aj skutočnosť, že požiadal Okresný súd v Ružomberku, aby mu odporkyňa prispievala manželským výživným v konaní pod sp. zn. 3P/103/2012, ktoré bolo postúpené na konanie Okresnému súdu Liptovský Mikuláš a taktiež podal navrhovateľ návrh na určenie výživného pre syna V. pod sp. zn. 6P/77/2012. V daných podaniach uvádza, že v súčasnosti účastníci nie sú rozvedení a teda sa uplatňuje nároky z právnych úkonov vzniknutých z platne uzavretého manželstva. Okresný súd dôsledne vykonal vo veci dokazovanie a taktiež ustálil stav v danej veci a vyvodil z toho správne právne závery. Poukázala na svedecké výpovede B. C., B. M. a B. A.. Títo svedkovia uviedli, že došlo k uzavretiu a to cirkevnou formou pred kňazom - a to páterom B. W., kňazom v Rehoľnom ráde Spoločnosti Ježišovej a to v Kostole Navštívenia Panny Márie vo Vlkolínci. V listinných dôkazoch nachádzajúcich sa v spise, ako aj z výsluchu svedka farára B. C. vyplynulo, že páter W. mal udelenú delegáciu na vykonanie sobáša, o čom svedčí aj potvrdenie od farára v Liptovskej Lúžnej pre uzavretie manželstva a to licencia zo dňa 18.5.2012. Tvrdenia navrhovateľa o tom, že nie je znály práva považuje odporkyňa za zavádzajúce, keďže je vedený ako mediátor na Ministerstve spravodlivosti SR pod e.č. 563. Pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že nebol dodržaný postup pred uzavretím manželstva, takýto postup by nebol dôvod, ktorý by spôsoboval neplatnosť manželstva a toľž už nepripúšťa tento dôvod ako dôvod pre to, aby manželstvo nevzniklo. Celý návrh navrhovateľa považuje odporkyňa za účelový a podaný bez právneho dôvodu.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a bolo smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu a dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho

bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, O.s.p. potvrdil z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku (v spojení s opravným uznesením) i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel ku správnym skutkovým zisteniam a návrh navrhovateľa aj správne právne posúdil. Nakoľko odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku napadnutého odvolaním zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky navrhovateľa uvedené v opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

V rámci vykonaného dokazovania pred prvostupňovým súdom bolo nesporné preukázané, že účastníci dňa 23.5.2002 uzavreli manželstvo pred orgánom cirkvi v Kostole Navštívenia Panny Márie vo Vlkolínci, ktorá je súčasťou farnosti Rímskokatolíckej cirkvi Ružomberok-Biely Potok. Tak, ako uviedol svedok B. C. vo svojej výpovedi, ktorý bol v čase uzavretia manželstva účastníkov farárom na Bielom Potoku. Obidva účastníci sa pre uzavretím manželstva dostavili na faru v Bielom Potoku, kde sa ich svedok spýtal na splnenie podmienok v zmysle predpisov kanonického práva, či splnili všetky podmienky pre uzavretie manželstva. Obidvaja účastníci svedka ubezpečili, že tieto podmienky spĺňajú a že ich sobáš vykoná páter W.. Ešte pred uzavretím sobáša svedok dal pátrovi W. osobitnú delegáciu na uzavretie sobáša a to pred samotným navrhovateľom. V súvislosti s uzavretím manželstva účastníkov svedok ešte musel požiadať o udelenie licencie, nakoľko odporkyňa spadá pod inú farnosť - farnosť Liptovská Lužná a preto požiadal od farára v Liptovskej Lužnej M. Y. o túto licenciu a M. Y. licenciu k sobášu č. 24/02 dňa 18.5.2002 aj udelil, čo vyplýva z č.l. 79 spisu. Zo svedeckých výpovedí B. M. i B. A. jednoznačne vyplýva, že k uzavretiu manželstva účastníkov došlo a to dňa 23.5.2002. Z obsahu spisového materiálu i dokazovania pred okresným súdom vyplýva, že účastníci v súlade s ust. § 3 Zákona 94/1963 Zb. dňa 23.5.2012 uzavreli manželstvo v Rímskokatolíckom kostole Navštívenia Panny Márie vo Vlkolínci, pred orgánom cirkvi na tom oprávneným. O tom, že vstupujú do manželstva a to verejne a slávnostným spôsobom v prítomnosti dvoch svedkov, ktorí zápisnicu o uzavretí manželstva tiež podpísali. Jednalo o svedkov K. A. a P. G.. Skutočnosť, že v sobášnom liste týkajúci sa manželstva účastníkov je uvedený dátum uzavretia ich manželstva dňa 16.6.2002 nič nemení na platnosti manželstva, ktoré účastníci uzavreli dňa 23.5.2002, tak ako to vyplýva z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom. Z vykonaného dokazovania tiež vyplýva, že svedok - farár B. C. ešte pred uzavretím manželstva delegoval splnomocnenie asistovať pri uzatvorení manželstva účastníkov na pátra W. a keďže sa jednalo o delegovanie ad hocc pre toto manželstvo, takéto delegovanie nemusel udeliť písomne, ale postačovalo, aby tak vykonal ústne. O tom, že farár B. C. tak učinil (t.j. že dal ústne súhlas na delegovania splnomocnenia pre pátra W. pri uzatvorení manželstva účastníkov v Kostole vo Vlkolínci svedčí jeho svedecká výpoveď i listinné dôkazy, ktoré sa nachádzajú v spisovom materiály, na ktoré prvostupňový súd odkazoval v odôvodnení svojho rozsudku. Námietka navrhovateľa o nerešpektovaní zásady uvedenej v ust. § 132 O.s.p. rovnako nie je dôvodná. Úvaha okresného súdu v prejednávanej veci nebola ľubovoľná, ale vychádzala z dostatočne zisteného skutkového stavu a zodpovedala skutočnostiam, ktoré boli v dokazovaní zistené, vyhodnotenia a závery okresného súdu neboli v rozpore s tým, čo bolo v konaní preukázané, a ani v rozpore s formálnou logikou. Naviac, okresný súd výsledky hodnotenia dôkazov zahrnul aj do odôvodnenia napadnutého rozsudku a v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. dostatočne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odvolací súd poukazuje na to, že právna úprava neurčuje, ako má súd dôkazy hodnotiť, uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy tak, aby bola súčasne dodržaná právna úprava, formálna logika a aby rozhodnutie, resp. jeho odôvodnenie vychádzalo a opieralo sa o zistený skutkový stav, čo v danom prípade bolo splnené. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva neunesenie dôkazného bremena navrhovateľa v tomto súdnom konaní.

S poukazom na ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p., ktoré tvorili základ potvrdzujúceho rozhodnutia v danej odvolacej veci, odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku

okresnému súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a s prihliadnutím na uvedené zákonné ustanovenia dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie napadnutého výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ako je to vyjadrené vo výrokovej časti jeho rozhodnutia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu manželstvo účastníkov bolo uzavreté platne, pričom k jeho uzavretiu došlo dňa 23.5.2002 a to v súlade s postupom upraveným v ust. § 4 ods. 1 a 2 Zákona č. 94/1963 Zb, o rodine.

Zároveň odvolací súd poukazuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. IIIÚS 115/2003). Z tohto hľadiska námietky odvolateľa o tom, že okresný súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevyporiadal so všetkými jeho tvrdeniami nie sú na mieste. Okresný súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, s jeho odôvodnenia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Navyše na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Vzhľadom na rozsah dokazovania a zistený skutkový stav by bolo nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, aby súd vo veci vykonával akékoľvek ďalšie dokazovanie a preto okresný súd postupoval správne, pokiaľ návrhy navrhovateľa na ďalšie dokazovanie výsluchmi svedkov K. A. a P. G. zamietol. Prvostupňový súd v prejednávanej veci na základe vykonaného dokazovania teda zistil správne skutkový stav a následne vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 132 O.s.p. a aj správne vo veci rozhodol.

Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkmi nie je postup, ktorým by súd odňal právo účastníkovi konať pred súdom. Súd má vo veci zistiť skutkový stav potrebný na rozhodnutie vo veci. Opačný postup by bol v rozpore so zásadou hospodárnosti konania.

Súčasne odvolací súd konštatuje správnosť napadnutého rozhodnutia vo výroku o trovách konania a viazaný dôvodmi odvolania uvedenými navrhovateľom v jeho opravnom prostriedku dospel k záveru, že rozhodnutie v tejto časti zodpovedá ust. § 144 vety prvej O.s.p. a ust. 146 ods. 1 O.s.p.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa a o určenie, že manželstvo medzi účastníkmi nevzniklo a vo o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Vo zvyšnej časti, odvolaním nenapadnutej, (t.j. vo výroku, ktorým okresný súd vo zvyšnej časti súd konanie zastavil) zostáva napadnuté rozhodnutie okresného súdu rozsudkom odvolacieho súdu nedotknuté.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd v súlade s ust. § 144 vety prvej O.s.p. a vyslovil, že účastníci nemajú právo na ich náhradu, nakoľko nezistil ani u jedného z účastníkov také okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady týchto trov odporkyni úspešnej v tomto štádiu konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e .**